

ทิศทางการข้าวไทย ปี 2556: ตลาดส่งออกข้าวไทยจะก้าวไปอย่างไร?

การสัมมนาพิเศษเรื่องข้าว "ทิศทางการข้าวไทยในปี 2556"
วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2556 เวลา 9.00-12.00 น
ณ ห้อง 701 ชั้น 7 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
บางเขน กรุงเทพฯ

รศ.สมพร อิศวิลานนท์

นักวิชาการอาวุโส สถาบันคลังสมองของชาติ

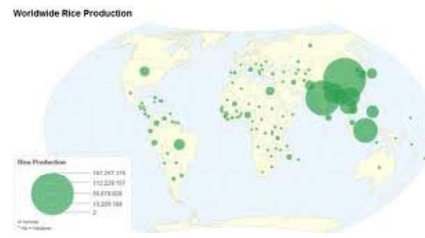

สถาบันคลังสมองของชาติ

การสัมมนาพิเศษเรื่องข้าว "ทิศทางการข้าวไทยในปี 2556" วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2556 เวลา 9.00-12.00 น ณ ห้อง 701 ชั้น 7 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพฯ

หัวข้อการนำเสนอ

1. แหล่งผลิตและบริโภคข้าวที่สำคัญของโลกและการค้าข้าว
2. ข้าวใน Asia และ ASEAN.. กับอุปทานส่วนเกิน
3. สถานการณ์ด้านราคาข้าวของไทยและตลาดส่งออกข้าวไทยที่หดตัว
4. แนวนโยบายของรัฐและข้อความเห็น

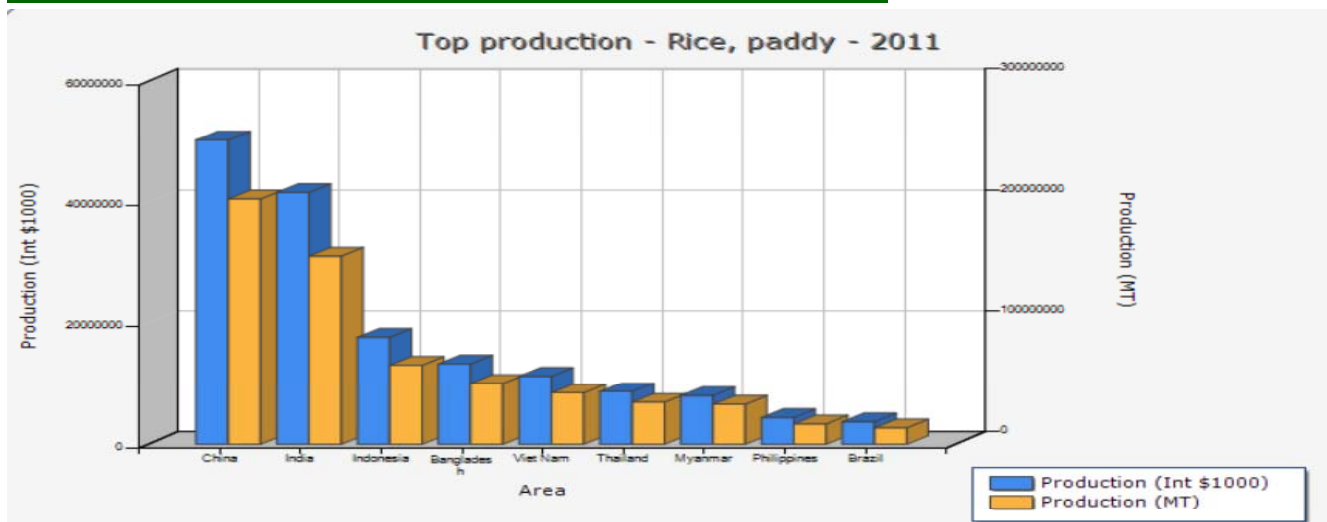
1. แหล่งผลิตและบริโภคข้าวที่สำคัญของโลกและการค้าข้าว

สถาบันคลังสมองของชาติ

1. แหล่งผลิตและบริโภคข้าวที่สำคัญของโลกและการค้าข้าว

๓ เอเชียเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของโลก

● ปริมาณผลผลิตข้าวเปลือก (ล้านตัน) ของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ

ปี	จีน	อินเดีย	อินโดนีเซีย	บังคลาเทศ	เวียดนาม	ไทย	อื่นๆ	รวม
หน่วย: ล้านตันข้าวเปลือก								
2553	196.68	135.67	64.40	48.14	38.95	32.12	169.04	685.09
2554	192.21	143.96	66.47	50.06	40.00	35.58	172.85	701.13
2555	202.67	155.70	65.75	50.63	42.33	34.59	171.09	722.76

๖เกินกว่าสี่ในห้าส่วนของข้าวที่ผลิตได้ใช้บริโภคในเอเชีย

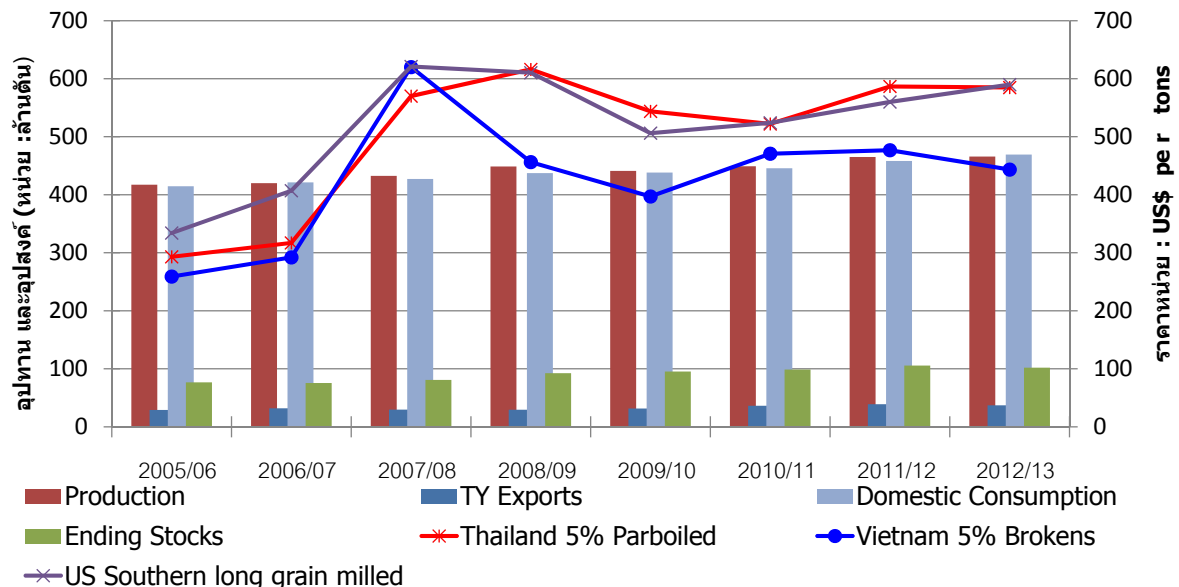
✓ การบริโภค และการผลิตข้าวในรูปข้าวสาร ปี 2555

ภูมิภาค	จำนวนประชากร (ล้านคน)1/	ปริมาณการบริโภค (ล้านตัน)2/		ปริมาณการผลิต (ล้านตัน)2/	
		ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ
เอเชีย	3,755.87	392.36	86.23	419.37	90.18
-เอเชียตะวันออก	1550.67	156.00	34.28	155.35	33.41
-เอเชียใต้	1610.60	135.71	29.83	151.07	32.48
-เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	594.60	100.65	22.12	112.95	24.29
ตะวันออกกลาง	276.90	8.35	1.84	2.17	0.47
อเมริกา	891.10	22.09	4.85	22.20	4.77
สหภาพยุโรป	520.20	3.33	0.73	2.09	0.45
ไซเวียตยูเนี่ยนเดิม	284.80	1.42	0.31	1.29	0.28
แอฟริกา	989.50	26.80	5.89	16.49	3.55
อื่นๆ	84.60	0.67	0.15	1.41	0.30
รวม	6,838.20	455.02	100.00	465.02	100.00

ที่มา : 1/ World Food Statistic and Kyushu University, Faculty of Agriculture
2/ Grain : World Markets and Trade , January 2013

๖ตลาดการค้าข้าวโลกเป็นตลาดที่บาง

✓ ในปี 2555 การค้าข้าวโลกมีจำนวน 39 ล้านตันเพิ่มขึ้น 3 ล้านตันจากปี 2554 ในขณะที่มีจำนวนสต็อกประมาณ 103 ล้านตัน

ที่มา : Grain : World Markets and Trade, USDA Feb. 2013 และ Rice Outlook, USDA Dec. 2012

๑ ประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกข้าว(ในรูปข้าวสาร)ที่สำคัญของโลก

☒ ประเทศผู้ผลิตข้าวสำคัญของโลก

ประเทศ	ผลผลิต 2554	ผลผลิต 2555	เปลี่ยนแปลง%
ปริมาณการผลิต(ล้านตันข้าวสาร)			
จีน	137.0	140.7	+0.82
อินเดีย	96.0	104.3	+8.65
อินโดนีเซีย	35.5	36.5	+9.94
บังคลาเทศ	33.2	34.0	+2.41
เวียดนาม	26.3	26.7	+1.52
ไทย	20.3	20.5	+0.99
อื่นๆ	104.9	102.3	-0.57
รวม	453.2	465.0	+2.60

ที่มา: Grain: World Market and Trade, USDA, January 2013

☒ สต็อกข้าวของประเทศที่สำคัญ

- ✓ จีน 45.02 ล้านตัน
- ✓ อินเดีย 25.10 ล้านตัน
- ✓ อินโดนีเซีย 4.83 ล้านตัน
- ✓ ไทย 9.4 ล้านตัน
- ✓ เวียดนาม 1.77 ล้านตัน

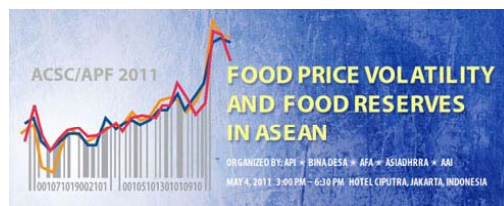

☒ ประเทศผู้ส่งออกข้าวสำคัญของโลก

ประเทศ	2554	2555	เปลี่ยนแปลง%
ปริมาณส่งออก (ล้านตัน)			
ไทย	10.66	6.9	-35.27
เวียดนาม	7.0	7.7	+10.00
อเมริกา	3.25	3.3	+1.54
ปากีสถาน	3.4	3.5	+2.94
อินเดีย	4.64	10.25	+120.9
กัมพูชา	0.86	0.8	-7.50
อุรุกวัย	0.70	1.06	+51.43
เมียนมาร์	0.78	0.70	-10.26
บราซิล	1.3	1.2	-0.77
จีน	0.32	0.26	-18.75
อื่นๆ	3.29	3.4	+3.34
รวม	36.20	39.07	+7.93

ที่มา: Grain: World Market and Trade, USDA, January 2013

การสัมมนาพิเศษเรื่องข้าว "ทิศทางการค้าข้าวไทยในปี 2556" วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2556 เวลา 9.00-12.00 น ณ ห้อง 701 ชั้น 7 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพฯ

2. ข้าวในอาเซียน..กับอุปทานส่วนเกิน

๑ สัดส่วนการผลิต การบริโภคข้าว อาเซียนเทียบกับของโลกในปี 2555

☒ ข้อมูลการผลิตการบริโภคของ ASEAN

- ✓ การผลิตข้าว 113 ล้านตัน คิดเป็น 24% ของการผลิตข้าวโลก (465 ล้านตัน)
- ✓ การบริโภค 101 ล้านตัน คิดเป็น 22% ของการบริโภคข้าวโลก (455 ล้านตัน)
- ✓ **ทำให้มีส่วนเกิน 12 ล้านตัน**
- ✓ มีตลาดการค้าประมาณ 5.41 ล้านตันหรือร้อยละ 11 ของการค้าข้าวโลก ประมาณ 39 ล้านตัน

☒ ASEAN+3 (จีน ญี่ปุ่น เกาหลี)

- ✓ การผลิตข้าว 265.5 ล้านตัน
- ✓ การบริโภค 253.3 ล้านตัน
- ✓ **มีส่วนเกิน 12.2 ล้านตัน**
- ✓ มีตลาดการค้าประมาณ 7.3 ล้านตัน

ที่มา: Grain: World Market and Trade, USDA, January 2013

☒ ผู้ส่งออกข้าว 3 ลำดับ สำคัญของโลก

- ✓ อินเดีย 10.25 ล้านตัน
- ✓ เวียดนาม 7.70 ล้านตัน
- ✓ ไทย 6.90 ล้านตัน
- รวมการส่งออก 24.85 ล้านตัน

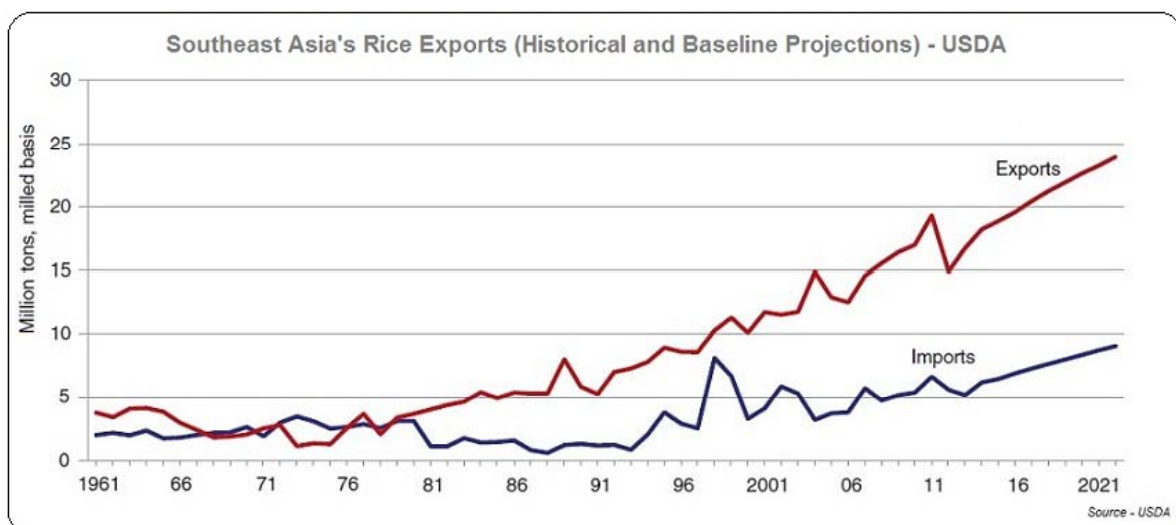

☒ ผู้นำเข้าสำคัญของ อาเซียน

- ✓ ฟิลิปปินส์ 1.5 ล้านตัน
- ✓ อินโดนีเซีย 1.7 ล้านตัน
- ✓ มาเลเซีย 1.09
- ✓ สิงคโปร์ 0.41 ล้านตัน
- จำนวนรวม 5.41 ล้านตัน

9

๑ แนวโน้มการเติบโตของการส่งออกและนำเข้าข้าวของ อาเซียน

ที่มา: USDA อ้างใน "Southeast Asia's Rice Surplus" by K. Baldwin; N. Childs; J. Dyck and J. Hansen, USDA, December 2012

➔ Southeast Asia's Net Rice Exports, 1990-2011

✓ ประเทศผู้นำเข้าในเอเชียมีนโยบายพึ่งพาตนเองมากขึ้นมีผลต่อการหดตัวของการนำเข้าในขณะที่ประเทศผู้ผลิตเพื่อการส่งออกมีผลผลิตขยายตัวมากขึ้น

Source: USDA's Foreign Agricultural Service Production, Supply and Distribution Database (PS&D).

อ้างอิง "Southeast Asia's Rice Surplus" by K. Baldwin; N. Childs; J. Dyck and J. Hansen, USDA, December 2012

● ASEAN ที่เป็นผู้นำเข้า

- ✓ อินโดนีเซีย ✓ บรูไน
- ✓ ฟิลิปปินส์ ✓ สิงคโปร์
- ✓ มาเลเซีย

● นำเข้าปี 2555 ของ ASEAN รวม 5.41 ล้านตัน ต่ำกว่าปี 2554 ซึ่งนำเข้า 6.50 ล้านตัน ลดลง 1.09 ล้านตัน

● ASEAN ที่เป็นผู้ส่งออก

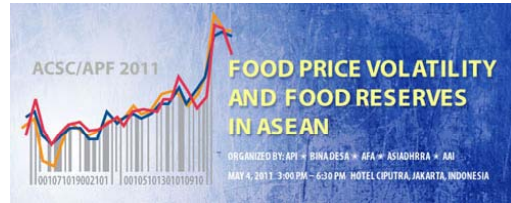
- ✓ ไทย ✓ เวียดนาม
- ✓ เขมร ✓ พม่า ✓ ลาว

● ปี 2555 ส่งออกของ ASEAN รวม 16.15 ล้านตัน ต่ำกว่าปี 2554 ซึ่งส่งออก 19.25 ล้านตัน ลดลง 3.1 ล้านตัน

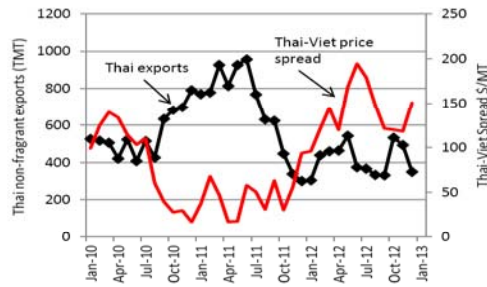
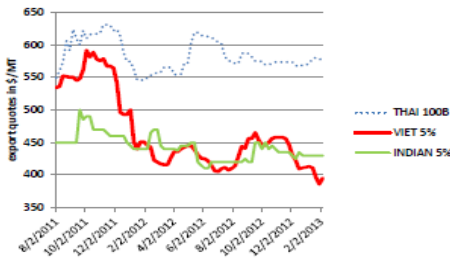
➔ การผลิต การบริโภค และการค้าข้าวประเทศในกลุ่มอาเซียน

ประเทศ	ประชากร (ล้านคน)	ปริมาณข้าวสาร 2555 (ล้านตัน)			
		ส่งออก	นำเข้า	การผลิตในประเทศ	การบริโภคในประเทศ
สิงคโปร์	5.2	-	na	-	na
มาเลเซีย	29.0	na	1.09	1.73	2.82
ฟิลิปปินส์	95.0	-	1.50	10.70	12.85
อินโดนีเซีย	242.0	-	1.70	36.50	39.55
บรูไนดารุสซาลาม	0.4	-	na	na	-
เวียดนาม	88.0	7.7	-	27.07	19.65
ไทย	70.0	6.90	-	20.46	10.40
ลาว	6.3	-	na	na	Na
กัมพูชา	14.3	0.80	-	4.27	3.45
พม่า	48.3	0.70	-	10.82	10.19
รวม ASEAN	598.5	16.10	5.41	112.95	100.65
จีน	1354	0.26	2.60	140.70	139.60
ญี่ปุ่น	127	0.20	0.65	7.65	8.05
เกาหลีใต้	50	-	0.24	4.22	4.98
รวม ASEAN + 3	2119	19.95	7.25	265.52	253.28
อินเดีย	1241	10.25	-	104.32	92.34

ที่มา : ข้อมูลจำนวนประชากร จาก World Bank, ข้อมูลข้าว จาก Grain : World Market and Trade, USDA ; January 2013

3. สถานการณ์ด้านราคาข้าวของไทยและตลาดส่งออกข้าวไทยที่หดตัว

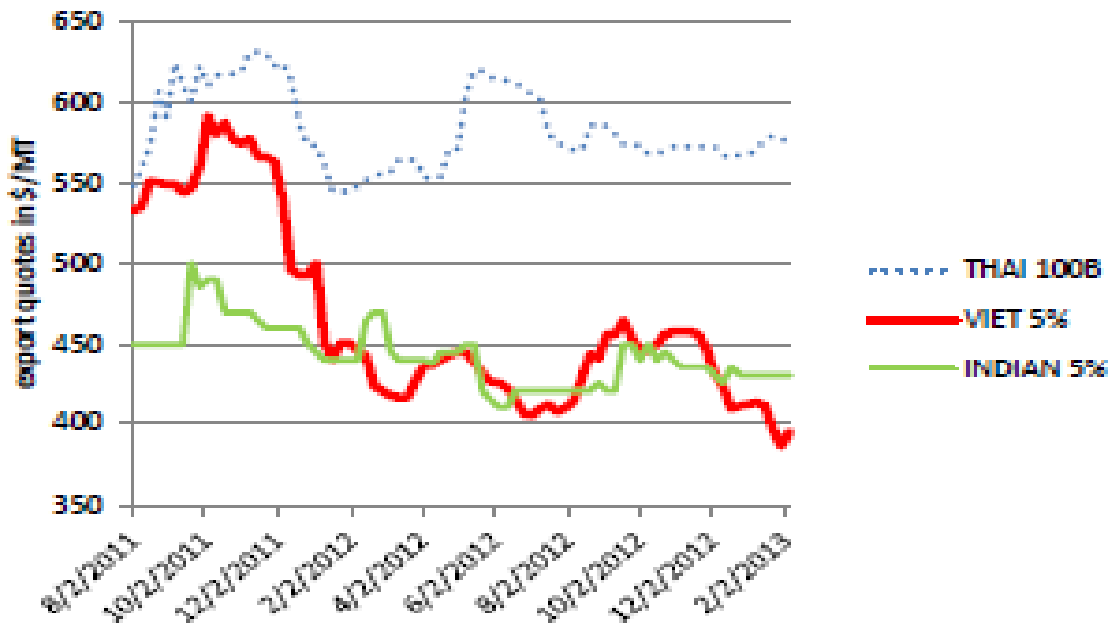
การส่งออกปี 2554 และปี 2555 ในช่วง 1 ม.ค.-31 ธ.ค.

1 ม.ค.-31 ธ.ค. 54	1 ม.ค.-31 ธ.ค. 55	+/- (%)
10.67	6.93	-35.05

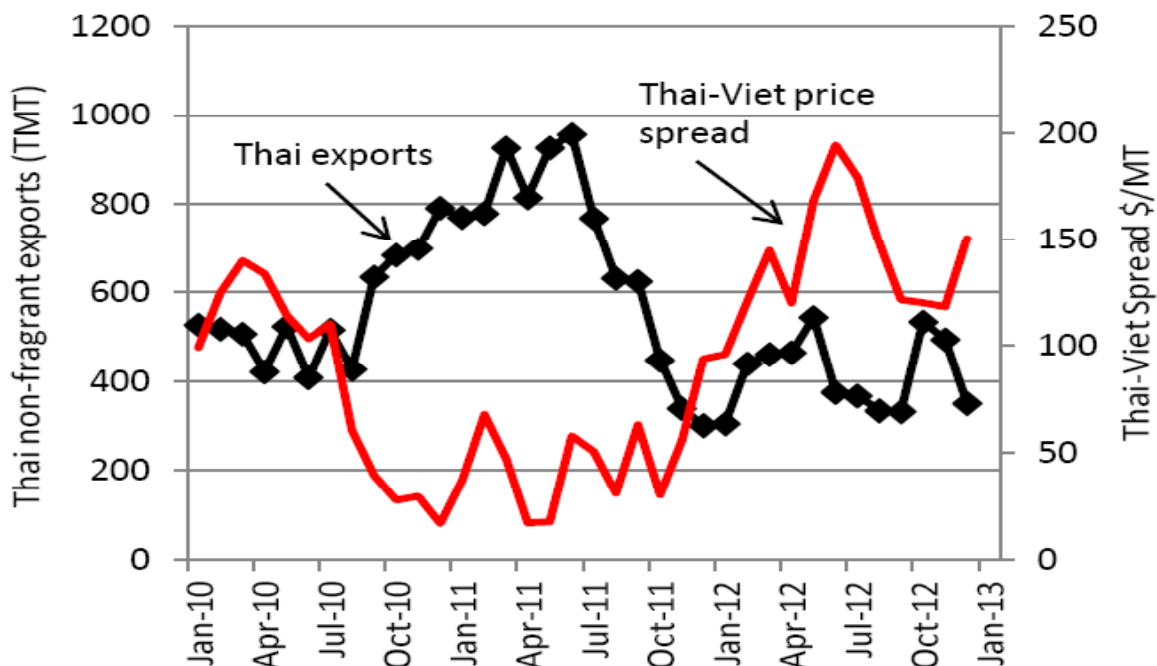

3. สถานการณ์ด้านราคาข้าวของไทยและตลาดส่งออกข้าวไทยที่หดตัว

เวียดนามเป็นผู้ตัดราคาข้าว(ไทย)ในตลาดการค้าโลกแข่งกับอินเดีย

ความต่างของราคาระหว่างไทยกับเวียดนามมีมากเท่าไร? ไทยก็จะส่งออกได้ลดลงและคงจะต้องรอขายเป็นรายสุดท้ายซึ่งไม่รู้ว่าจะเมื่อไร?

ที่มา: USDA Grain World Markets and Trade, January 2013

การหดตัวของตลาดข้าวไทยในปี 2555 เทียบกับปี 2554 หดตัวในทุกตลาดการค้า

ภูมิภาค	ปี 2554		ปี 2555		เปลี่ยนแปลง	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (%)	มูลค่า (%)
เอเชีย	3,374,784	61,455	1,187,698	28,253	-64.80	-54.03
เอเชียตะวันออกเฉียง	962,776	20,854	583,106	14,513	-39.43	-30.41
อาเซียน	1,672,089	29,835	603,166	13,702	-63.93	-54.07
เอเชียใต้	739,919	10,766	1,427	39	-99.81	-97.28
ตะวันออกกลาง	1,425,904	23,814	1,224,155	23,159	-14.15	-2.75
ยุโรป	451,541	11,099	279,566	8,424	-38.09	-24.10
โซเวียตยูเนี่ยน	48,790	850	12,066	258	-75.27	-69.65
อเมริกา	532,411	18,635	459,016	15,690	-13.79	-15.80
ออสเตรเลีย	174,804	4,751	123,455	3,779	-29.38	-20.46
แอฟริกา	4,653,382	74,500	3,420,201	62,661	-26.50	-15.89
อื่นๆ	41,876	965	28,053	746	-13.82	-22.69
รวมทั้งโลก	10,703,491	196,069	6,734,215	142,970	-37.08	-17.93

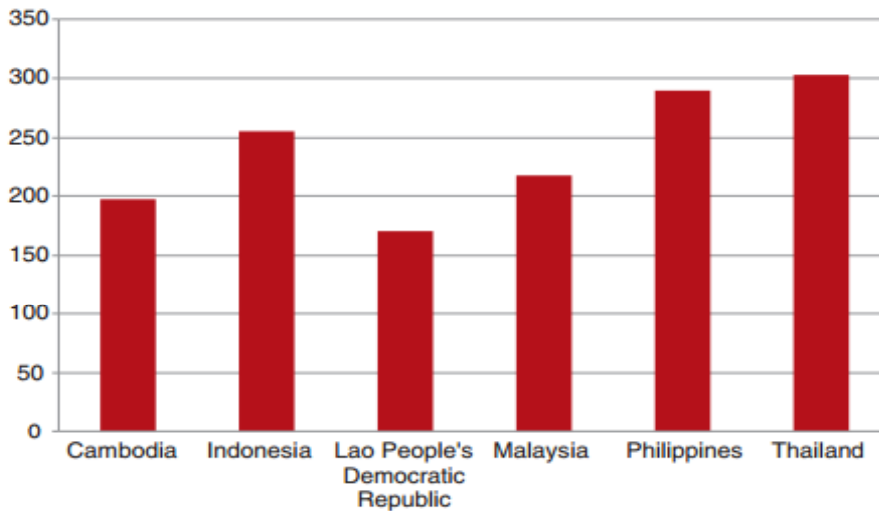
ที่มา: วิเคราะห์จากข้อมูลสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด้วยความอนุเคราะห์จากกรมศุลกากร

๖ ต้นทุนข้าวเปลือกที่สูงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันในตลาดส่งออกข้าวไทย

Southeast Asian rice producer prices, average 2007-09

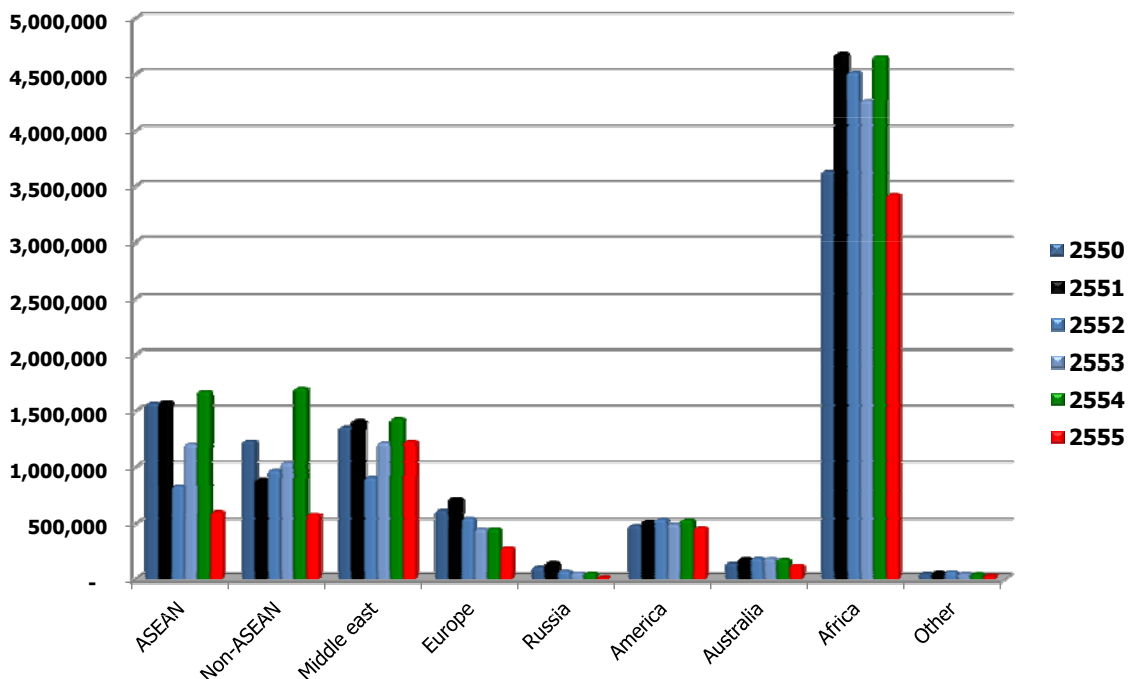
U.S. \$/metric ton, rough basis

Source: USDA, Economic Research Service

๖ อาฟริกาเป็นตลาดการค้าที่สำคัญของไทยอย่างไรจึงจะรักษาให้ได้? นอกจากตลาดข้าวพรีเมียม

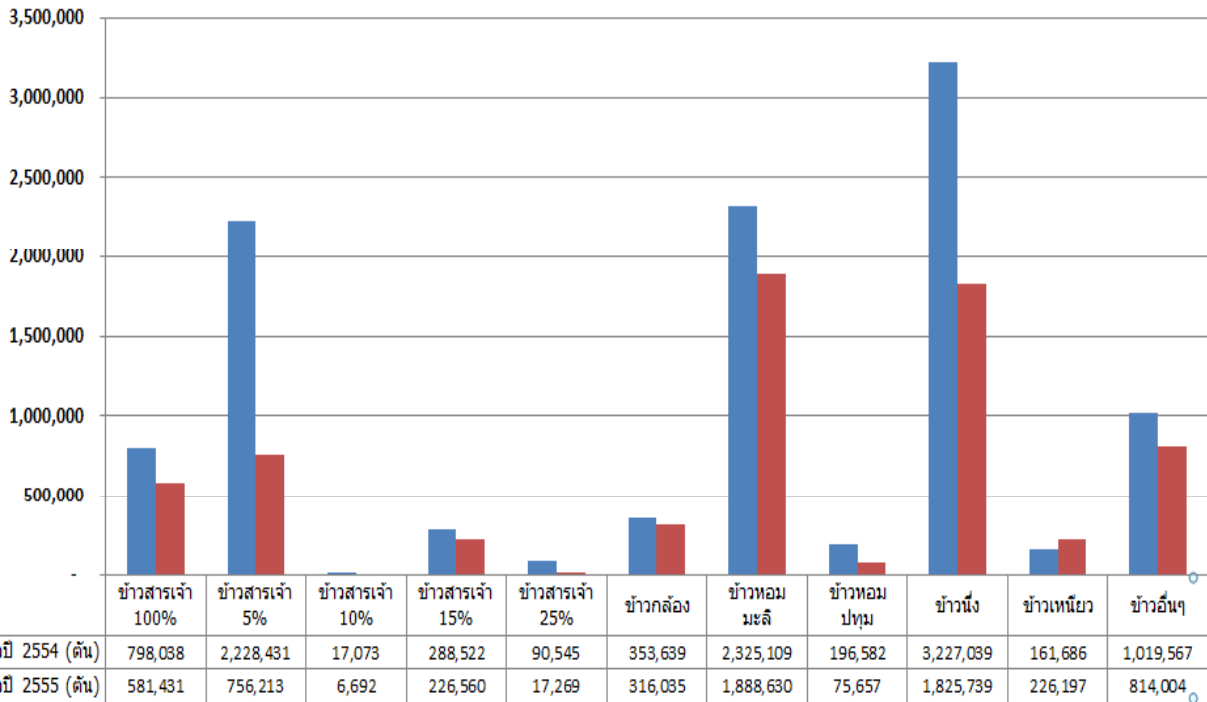
ปริมาณการส่งออกข้าวไทยไปยังภูมิภาคต่างๆ ปี 2550-2555 (ตัน)

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรด้วยความร่วมมือกับกรมศุลกากร

การหดตัวของตลาดส่งออกข้าวไทยตามประเภทของข้าวส่งออก

✓เปรียบเทียบปริมาณการส่งออกข้าวไทยปี 2555 กับปี 2554 แยกตามประเภทข้าว

ที่มา: วิเคราะห์จากข้อมูลสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด้วยความร่วมมือกับกรมศุลกากร

การหดตัวของตลาดข้าวไทยในอาเซียน และบางประเทศในเอเชีย เทียบระหว่างปี 2555 กับปี 2554

ประเทศ	2554		2555		เปลี่ยนแปลง	
	ตัน	ล้านบาท	ตัน	ล้านบาท	ปริมาณ%	มูลค่า%
อาเซียน						
อินโดนีเซีย	901,308	14,595	337,711	5,891	-62.53	-59.64
สิงคโปร์	184,886	4,860	127,706	3,730	-30.93	-23.25
มาเลเซีย	330,932	6,035	70,768	2,147	-78.58	-64.42
บรูไน	32,805	1,042	40,026	1,448	+22.01	+38.96
ลาว	21,996	280	11,240	196	-48.90	-30.00
ฟิลิปปินส์	185,966	2,815	3,323	94	-98.20	-96.66
กัมพูชา	8,210	85	7,222	88	-12.03	+3.52
เวียดนาม	4,186	95	4,104	84	-2.0	-11.58
เมียนมาร์	1,799	27	1,065	24	-40.80	-11.11
รวม	1,672,089	29,835	603,166	13,702	-63.93	-54.07
East Asia						
จีน	303,237	7,126	176,214	4,699	-41.89	-34.26
ญี่ปุ่น	291,932	4,708	196,802	3,402	-32.59	-27.74
เกาหลี	117,375	1,703	34,811	571	-70.34	-98.35
ฮ่องกง	219,219	6,580	161,259	5,487	-26.44	-16.61
West Asia						
บังคลาเทศ	718,385	10,435	97	3	-99.99	-99.97

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรด้วยความร่วมมือกับกรมศุลกากร

การหดตัวของตลาดข้าวไทยในบางประเทศของแอฟริกา ยุโรป และอเมริกา เทียบระหว่างปี 2555 กับปี 2554

ประเทศ	2554		2555		เปลี่ยนแปลง	
	ตัน	ล้านบาท	ตัน	ล้านบาท	ปริมาณ%	มูลค่า%
แอฟริกา						
ไนจีเรีย	1,511,813	23,272	1,182,518	20,792	-21.78	-10.66
ไอวอรีโคสต์1/	602,856	9,930	356,807	7,365	-40.81	-15.76
แอฟริกาใต้	585,407	10,021	366,745	6,979	-43.26	-30.36
เบนิน	199,799	3,135	335,096	5,843	+67.72	+86.38
แคเมอรูน	206,844	2,978	278,436	4,332	+34.61	+45.47
กานา	301,375	6,179	139,396	3,948	-53.75	-36.11
โมซัมบิก	179,281	2,636	202,456	3,152	+12.93	+19.57
อังกฤษ	162,243	2,592	153,546	2,775	-5.36	+7.06
คองโก	136,104	2,033	119,138	1,825	-12.47	-10.23
เซเนกัล	235,313	3,148	90,000	1,635	-61.75	-48.06
โตโก	100,562	1,604	42,526	896	-57.71	-44.14
อื่นๆ						
รวมแอฟริกา	4,653,381	74,500	3,420,206	62,661	-26.50	-15.89
America						
USA	393,618	14,913	361,722	12,527	-8.10	-15.60
Europe						
รวมยุโรป	451,541	11,099	279,566	8,424	-38.09	-24.10

ที่มา:คำนวณจากฐานข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรด้วยความร่วมมือกับกรมศุลกากร

1/ มีข้อสังเกตว่าสาธารณรัฐโกตดิวัวร์

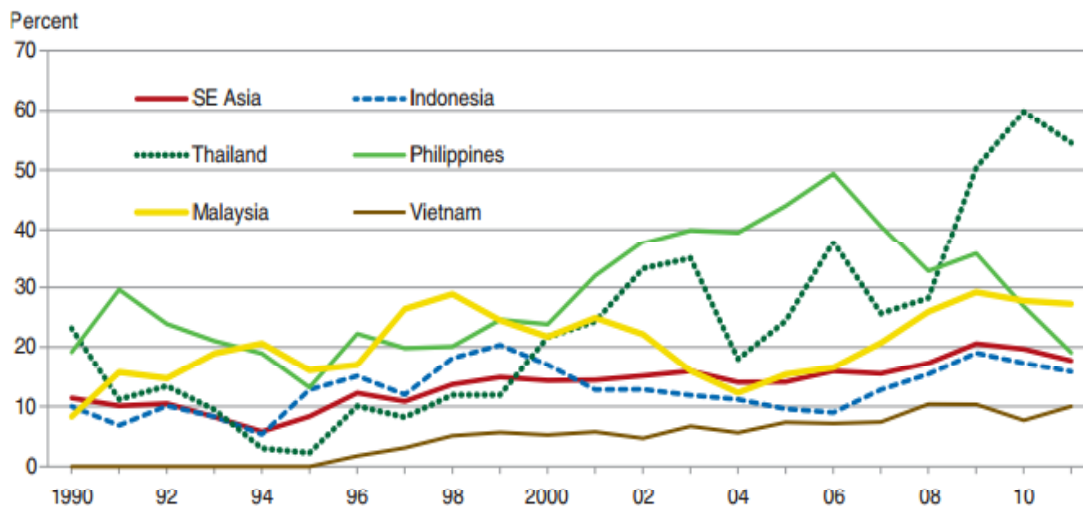
การหดตัวของตลาดข้าวไทยในบางประเทศของตะวันออกกลางเทียบระหว่างปี 2555 กับปี 2554

ประเทศ	2554		2555		เปลี่ยนแปลง	
	ตัน	ล้านบาท	ตัน	ล้านบาท	ปริมาณ%	มูลค่า%
ตะวันออกกลาง						
อิหร่าน	278,012	4,516	2,693	66	-99.03	-97.55
อิรัก	629,432	9,282	778,868	13,360	+23.74	+43.93
เยเมน	146,069	2,215	117,194	2,004	-19.77	-9.52
ซาอุดีอาระเบีย	115,984	2,484	70,800	1,894	-38.96	-23.75
อาหรับอิมิเรส	111,920	2,153	55,398	1,332	-50.50	-38.13
ซีเรีย	21,822	363	94,213	1,739	+331.73	+379.06
อื่นๆ						
รวมตะวันออกกลาง	1,425,904	23,814	1,224,155	23,159	-14.15	-2.75

ที่มา:คำนวณจากฐานข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรด้วยความร่วมมือกับกรมศุลกากร

๓) ภายใต้อาณัติของข้าวของไทยจะเป็นพ่อบุญคุ้มให้อุตสาหกรรมข้าวของอาเซียนเติบโตและด้วยต้นทุนของลูกหลานไทยในวันข้างหน้า

Figure 3
Stocks-to-use ratios in Southeast Asia

ที่มา: USDA อ้างใน "Southeast Asia's Rice Surplus" by K. Baldwin; N. Childs; J. Dyck and J. Hansen, USDA, December 2012

การสัมมนาพิเศษเรื่องข้าว "ทิศทางการค้าข้าวไทยในปี 2556" วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2556 เวลา 9.00-12.00 น ณ ห้อง 701 ชั้น 7 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพฯ

4. แนวนโยบายของรัฐและข้อความเห็น

๓ การจัดการระบายข้าวในสต็อกของรัฐ

✓ ในเวลาที่ผ่านมา กชช. ได้แต่งตั้งอนุกรรมการ ๒ คณะให้มีหน้าที่พิจารณาแนวทางการระบายข้าวสารในสต็อกรัฐบาล คือ

1. คณะอนุกรรมการพิจารณาระบายข้าว โดยมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานอนุกรรมการ กับมืออธิบดีกรมการค้าต่างประเทศเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่พิจารณาหลักเกณฑ์ วิธีการ ชนิด ปริมาณ และเงื่อนไขการจำหน่ายข้าวสารในโกดังกลางที่แปรสภาพจากข้าวเปลือกโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล รวมทั้งข้าวเปลือกและข้าวสารอื่น ๆ ที่คงเหลือของรัฐบาล ที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อตลาดโดยรวม ตลอดจนกำกับดูแลแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการระบายข้าว
2. คณะอนุกรรมการระบายข้าวผ่านตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET) มีอธิบดีกรมการค้าภายในเป็นประธานอนุกรรมการ และรองอธิบดีกรมการค้าภายในเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่พิจารณาและวางระบบการระบายข้าวที่ได้รับจัดสรรผ่านตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ตามความเหมาะสมให้สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อตลาดการค้าข้าวสารโดยรวมของประเทศ

๓ การระบายข้าวจำหน่ายในประเทศ

1. การจำหน่ายให้แก่ผู้ประกอบการ ภายในประเทศ
  - ✓ ได้มีรายงานการจำหน่ายข้าวให้ผู้ประกอบการ จำนวน 0.32 ล้านตัน
2. การจำหน่ายให้ประชาชน
  - ✓ การจัดทำข้าวถุงธงฟ้าเพื่อลดค่าครองชีพ เป็นข้าวสาร 5% จำนวน 0.50 ล้านตัน และข้าวเหนียว 10% จำนวน 0.1 ล้านตัน เพื่อนำไปบรรจุเป็นข้าวถุง
3. การช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย
  - ✓ นำข้าว 5% จาก คลังของ อตก. และ อคส. แห่งละ 0.03 ล้านตัน เพื่อให้กับผู้ประสบภัย
4. การช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย
  - ✓ นำข้าว 5% จาก คลังของ อตก. และ อคส. แห่งละ 0.03 ล้านตัน เพื่อให้กับผู้ประสบภัย

๖ การจำหน่ายต่างประเทศ

- ✓ กระทรวงพาณิชย์ได้รายงานว่าได้ทำสัญญาซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐไปแล้ว จำนวน 6 สัญญา จำนวน 7.328 ล้านตัน
- ✓ มีรายงานถึงกรอบ MOU ซื้อขายข้าว ปริมาณ ๘ ล้านตัน โดยคาดว่าจะส่งออกในปี 2556 จำนวน 5.56 ล้านตัน
- ✓ มีรายงานการส่งออกข้าว ม.ค.-ธ.ค.2555 จำนวน 1.76 ล้านตัน

๘ ประเด็น MOA และ MOU

- (1) บันทึกความตกลง(Memorandum of Agreement : MOA) ว่าด้วยการซื้อขายข้าวระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลฟิลิปปินส์ ได้ทำเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๔ โดยรัฐบาลไทยกับรัฐบาลฟิลิปปินส์ได้ตกลงจะซื้อขายข้าวระหว่างกันปีละ 1 ล้านตัน ในช่วงระยะเวลา ๓ ปี
- (2) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการซื้อขายข้าวระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลอินโดนีเซีย โดยรัฐบาลไทยกับรัฐบาลอินโดนีเซียได้ขยายข้อตกลงจะซื้อขายข้าว 15%-25% ปริมาณไม่เกิน 1 ล้านตันต่อปี ไปถึงปี 2559 โดยมีเงื่อนไขขึ้นอยู่กับสถานการณ์การผลิตข้าวของแต่ละประเทศ และระดับราคาซื้อขายในตลาดโลก

๘ ประเด็น MOA และ MOU (ต่อ)

- (3) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการซื้อขายข้าวระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลบังกลาเทศ ตกลงจะซื้อขายข้าวนี้ ปริมาณไม่เกินปีละ ๑ ล้านตัน ระหว่างปี 2555-2556 โดยมีเงื่อนไขขึ้นอยู่กับสถานการณ์การผลิตข้าวของแต่ละประเทศ และระดับราคาซื้อขายในตลาดโลก
- (4) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือการค้าข้าวทวิภาคีระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยทั้ง 2 ฝ่ายจะส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและบริษัททุกรูปแบบในการผลักดันการค้าข้าวระหว่าง 2 ประเทศ และแสวงหาตลาดข้าวระหว่างประเทศบนพื้นฐานของกฎเกณฑ์การตลาด และจะส่งเสริมหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและบริษัทของแต่ละประเทศให้มีการจัดการและแก้ไขปัญหาด้านการค้าข้าวอย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของความเท่าเทียมและผลประโยชน์ร่วมกัน โดยมีความสอดคล้องกับสัญญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องของทั้ง 2 ประเทศ
- (5) มีข้อตกลงขายข้าวแบบ G to G ให้กับสาธารณรัฐโกตดิวัวร์ ปริมาณ 0.24 ล้านตัน พร้อมกับได้จัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการซื้อขายข้าวฯ (MOU) ระหว่างไทยกับโกตดิวัวร์ด้วย

☞ สถานภาพการส่งออกข้าวของไทยไปยังประเทศที่มี MOA และ MOU ในปี 2555 เทียบกับปี 2554

ประเทศ	2554		2555		เปลี่ยนแปลง	
	ตัน	ล้านบาท	ตัน	ล้านบาท	ปริมาณ%	มูลค่า%
อาเซียน						
อินโดนีเซีย	901,308	14,595	337,711	5,891	-62.53	-59.64
ฟิลิปปินส์	185,966	2,815	3,323	94	-98.20	-96.66
East Asia						
จีน	303,237	7,126	176,214	4,699	-41.89	-34.26
West Asia						
บังคลาเทศ	718,385	10,435	97	3	-99.99	-99.97
Africa						
โกตดิวัวร์	602,856	9,930	356,807	7,365	-40.81	-15.76

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรด้วยความร่วมมือกับกรมศุลกากร

✓ มูลค่าต่อหน่วยของข้าวไทยส่งออกในปี 2555 สูงขึ้นแต่น้อยกว่าปริมาณส่งออกที่ลดลง

✓ เปรียบเทียบการส่งออก(ล้านตัน)ปี 2554 และปี 2555

1 ม.ค. -31 ธ.ค. 54	1 ม.ค. -31 ธ.ค. 55	+/- (%)
10.67	6.93	-35.05

✓ เปรียบเทียบมูลค่าการส่งออกปี 2554 และปี 2555

หน่วย: ล้านบาท +/- (%)

192,956	147,040	-45.11
---------	---------	--------

เฉลี่ยมูลค่าต่อตัน 18,084 บาท เฉลี่ยมูลค่าต่อตัน 21,218 บาท + 3,134 บาทต่อตัน หรือ +17.33%

เปรียบเทียบราคาข้าวในตลาดส่งออกของประเทศต่างๆเดือน กุมภาพันธ์, 2556

ชนิดข้าว	สหรัฐฯ	ไทย	เวียดนาม	อินเดีย	ปากีสถาน
4-5%	625	616			
5%		599	385	430	420
10%	615	593	380		415
15%	600	592	370		410
25%		584	360	385	370
ข้าวหนึ่ง		603		430	450
ข้าวหอมมะลิ		1,197			

หน่วย: US\$ ต่อตัน

ที่มา: FAO rice price update November 2012 ใน <http://www.thairiceexporters.or.th/>

๓ ข้อความเห็น

- ✓ ตลาดส่งออกที่แข่งขันกันมากในปี 2556 จะมีผลต่อการลดลงของราคาข้าว และจะกระทบต่อการส่งออกข้าวในสต็อกของไทย ซึ่งในปัจจุบัน คาดว่ามีไม่ต่ำกว่า 18 ล้านตันข้าวสาร
- ✓ ภาวะกดดันที่จะต้องระบายข้าวเก่าในสต็อกออกจะกดดันให้ระดับราคาข้าวส่งออกของรัฐต้องตก
- ✓ การสร้าง Thailand Team ภายใต้การร่วมมือกันระหว่างรัฐกับเอกชนอย่างโปร่งใสจะช่วยให้การขาดทุนจากการสต็อกข้าวของรัฐลดลง

ขอบคุณ